

**Педагогикалық шеберлік
орталығы
«EDU MASTER»**

**Центр педагогического
мастерства
«EDU MASTER»**

**«Кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың
алдын алу» (Суицидтің превенциясы)**

біліктілікті арттыру курсының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Сағат саны: 72 ақ.сағ.

Алматы 2026

1. Жалпы ережелер

Бағдарламаның әлеуметтік маңыздылығы кәмелетке толмағандардың психикалық денсаулығын сақтау, білім беру ортасында аутодеструктивті мінез-құлықтың, буллингтің, зорлық-зомбылықтың және суицидтік тәуекелдердің профилактикасы мәселелерінің өзектілігімен айқындалады.

Қазіргі жағдайда білім беру ұйымдары жасөспірімдер арасындағы эмоциялық және психологиялық қиындықтардың өсуімен, мазасыздық деңгейінің артуымен, агрессивті мінез-құлықпен, әлеуметтік оқшауланумен және білім алушылардың дағдарыстық жағдайларымен бетпе-бет келуде. Осыған байланысты тәуекел факторларын уақтылы анықтауға, психологиялық қолдау көрсетуге және білім беру ортасында профилактикалық жұмысты ұйымдастыруға қабілетті педагог-психологтерді даярлау қажеттілігі артып отыр.

Бағдарлама педагог-психологтердің дағдарыстық жағдайларды ерте диагностикалау, білім алушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру, дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолдану және ата-аналармен, педагогтермен және сүйемелдеу мамандарымен өзара іс-қимыл жасау саласындағы кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған.

Бағдарламаның ерекше әлеуметтік маңыздылығы оның кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алуға, қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға, сондай-ақ білім беру процесіне қатысушылардың эмоциялық әл-ауқатын нығайтуға бағдарланған превентивтік бағытымен айқындалады.

Бағдарлама:

білім беру ұйымдарындағы профилактикалық жұмыстың тиімділігін арттыруға;

тәуекел тобындағы жасөспірімдерді ерте анықтау жүйесін дамытуға;

буллинг, зорлық-зомбылық және суицидтік мінез-құлық тәуекелдерін төмендетуге;

педагог-психологтердің, педагогтердің және ата-аналардың кәсіби өзара іс-қимылын жетілдіруге;

дағдарыстық ден қою және психологиялық қолдау көрсету дағдыларын дамытуға;

білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігін нығайтуға;

педагог-психологтердің кәсіби күйіп кетуінің профилактикасына ықпал етеді.

Бағдарламаны іске асыру кәмелетке толмағандарға көрсетілетін психологиялық көмектің сапасын арттыруға және білім беру ұйымдарындағы дағдарыстық жағдайлардың профилактикасы жүйесін күшейтуге мүмкіндік береді.

Біліктілікті арттыру бағдарламасының өзектілігі

Біліктілікті арттыру бағдарламасының өзектілігі кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы жүйесін күшейту және қазіргі білім беру ортасы жағдайында педагог-психологтердің

білім алушылардың дағдарыстық жағдайларымен жұмыс істеуге кәсіби даярлығын арттыру қажеттілігімен айқындалады.

Қазіргі уақытта білім беру ұйымдарында жасөспірімдердің эмоциялық қолайсыздығының, мазасыздық көріністерінің, агрессивті мінез-құлықтың, буллингтің, әлеуметтік оқшауланудың және кәмелетке толмағандардың психикалық денсаулығына теріс әсер ететін өзге де факторлардың өсуі байқалады. Жасөспірімдер арасындағы аутодеструктивті мінез-құлық және суицидтік тәуекелдер жағдайлары ерекше аландаушылық туғызады, оларды уақтылы анықтау және кәсіби психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу талап етіледі.

Қазіргі білім беру ортасы педагог-психолог қызметіне жаңа талаптар қояды, оның ішінде диагностиканың, дағдарыстық консультация берудің, профилактикалық жұмыстың және салааралық өзара іс-қимылдың заманауи әдістерін меңгеру қажеттілігі бар. Мамандардың цифрлық құралдарды, психологиялық қолдаудың заманауи әдістерін және тәуекел факторларын ерте анықтау технологияларын қолдану қабілеті маңызды мәнге ие болады.

Бағдарлама педагог-психологтердің аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, дағдарыстық ден қою және қауіпсіз білім беру ортасын ұйымдастыру саласындағы практикалық кәсіби құзыреттерін дамытуға бағдарланған. Жасөспірімдердің эмоциялық әл-ауқаты, ата-аналармен және педагогтермен өзара іс-қимыл, буллингтің профилактикасы және мамандардың кәсіби әл-ауқаты мәселелеріне ерекше назар аударылады.

Бағдарламаның өзектілігі сондай-ақ теориялық даярлықты, нақты кәсіби жағдайларды талдауды, цифрлық технологияларды қолдануды, интервизияны және білім беру ұйымдары педагог-психологтерінің қызметіндегі кәсіби рефлексия әдістерін біріктіретін заманауи практикаға бағдарланған тәсілдерді енгізу қажеттілігімен айқындалады.

Бағдарламаның жалпы мемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы

Бағдарламаның жалпы мемлекеттік басымдықтармен байланысы

Біліктілікті арттыру бағдарламасы кәмелетке толмағандардың психикалық денсаулығын қорғау, білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және білім алушылар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы жүйесін дамыту саласындағы Қазақстан Республикасының өзекті мемлекеттік басымдықтарына сәйкес әзірленді.

Бағдарлама мазмұны мынадай міндеттерді іске асыруға бағытталған:

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің білім алушыларды психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесін дамытуы;

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңының оқыту мен тәрбиелеудің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ету бөлігіндегі талаптары;

балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын нығайтуға бағытталған мемлекеттік бастамалар;

білім беру ұйымдарындағы профилактикалық жұмысты дамыту;

педагог-психологтердің дағдарыстық жағдайлар мен тәуекел факторларын ерте анықтау жөніндегі қызметін жетілдіру;

қауіпсіз, қолдаушы және қолайлы білім беру ортасын қалыптастыру.

Бағдарлама педагог-психологтердің кәметке толмағандар арасындағы буллингтің, зорлық-зомбылықтың, дағдарыстық мінез-құлықтың және суицидтік тәуекелдердің профилактикасы саласындағы практикалық құзыреттерін дамытуға, сондай-ақ салааралық өзара іс-қимылды және білім алушыларды психологиялық қолдау жүйесін жетілдіруге бағдарланған.

Бағдарламаның әлемдік трендтермен байланысы

Бағдарлама мазмұны балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын қорғау, дағдарыстық мінез-құлықтың профилактикасы және білім беру ортасында психологиялық қолдау жүйелерін дамыту саласындағы заманауи халықаралық үрдістерге сәйкес келеді.

Бағдарламаны әзірлеу кезінде мынадай заманауи халықаралық тәсілдер мен ұсынымдар ескерілді:

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының суицидтік мінез-құлықтың профилактикасы және жасөспірімдердің психикалық денсаулығын нығайту мәселелері бойынша ұсынымдары;

ЮНЕСКО-ның қауіпсіз және инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыру жөніндегі ұсынымдары;

БҰҰ-ның балалардың құқықтарын қорғау, психологиялық әл-ауқат және зорлық-зомбылықтың профилактикасы бөлігіндегі ұсынымдары;

дағдарыстық жағдайларды ерте анықтаудың және тәуекел тобындағы жасөспірімдерге психологиялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың халықаралық тәжірибелері;

білім алушылардың эмоциялық интеллектісін, стресске төзімділігін және өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға арналған заманауи тәсілдер;

психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарының қызметінде цифрлық технологиялар мен онлайн-құралдарды қолдану тәжірибелері.

Бағдарлама суицидтің превенциясы, буллингтің профилактикасы және дағдарыстық араласу саласындағы заманауи әлемдік трендтерді көрсетеді, сондай-ақ педагог-психологтердің білім беру ортасында кәметке толмағандарды жүйелі психологиялық қолдауды ұйымдастыру бойынша практикалық дағдыларын дамытуға бағдарланған.

2. Глоссарий

Аутодеструктивті мінез-құлық — өзінің физикалық немесе психикалық жағдайына зиян келтіруге бағытталған, өзіне-өзі зиян келтіру әрекеттері мен суицидтік көріністерді қамтитын мінез-құлық.

Суицидтік мінез-құлық — суицид жасау қаупімен байланысты ойлардың, ниеттердің, айтылымдардың және әрекеттердің жиынтығы.

Суицидтік тәуекел — психологиялық, әлеуметтік немесе мінез-құлықтық тәуекел факторлары болған жағдайда адамның суицидтік әрекеттер жасау ықтималдығының деңгейі.

Дағдарыстық жағдай — стресс немесе психологиялық жарақаттаушы факторлардың әсерінен туындайтын және тұлғаның бейімделу мүмкіндіктерінің төмендеуімен қатар жүретін уақытша психоэмоциялық жағдай.

Психоэмоциялық әл-ауқат — психологиялық жайлылықтың, эмоциялық тұрақтылықтың және тұлғаның қоршаған ортамен тиімді өзара әрекеттесу қабілетінің жағдайы.

Тәуекел факторлары — дағдарыстық немесе аутодеструктивті мінез-құлықтың пайда болу ықтималдығын арттыратын мән-жайлар, жағдайлар немесе тұлғалық ерекшеліктер.

Білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігі — білім алушыларды психологиялық зорлық-зомбылықтан, қауіптерден және эмоциялық қолайсыздықтан қорғауды қамтамасыз ететін білім беру ортасының жағдайы.

Буллинг — басқа адамды қорлауға, қорқытуға немесе оқшаулауға бағытталған жүйелі агрессивті мінез-құлық.

Кибербуллинг — цифрлық технологиялар мен интернет-коммуникацияларды пайдалану арқылы жүзеге асырылатын қудалау түрі.

Буллицид — ұзақ уақыт психологиялық зорлық-зомбылықтың немесе буллингтің салдарынан туындаған суицидтік мінез-құлық.

Дағдарыстық араласу — дағдарыстық жағдайда адамның эмоциялық жағдайын тұрақтандыруға бағытталған шұғыл психологиялық және педагогикалық шаралар кешені.

Психологиялық қолдау — эмоциялық әл-ауқатты сақтауға және тұлғаның бейімделу ресурстарын дамытуға бағытталған кәсіби көмек жүйесі.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу — білім алушыларды табысты оқыту, дамыту және әлеуметтендіру үшін жағдай жасауға бағытталған мамандардың кәсіби қызметі.

Психоэмоциялық жағдайды диагностикалау — білім алушылардың эмоциялық жағдайының ерекшеліктерін, мазасыздық деңгейін, стрессті және психологиялық тәуекелдерді анықтау процесі.

Психоэмоциялық жағдайдың мониторингі — дағдарыстық белгілерді уақтылы анықтау мақсатында білім алушылардың эмоциялық жағдайын жүйелі бақылау және талдау.

Эмоциялық өзін-өзі реттеу — адамның өзінің эмоциялық реакциялары мен жағдайларын басқару қабілеті.

Кәсіби күйіп кету — ұзаққа созылған кәсіби стресстің салдарынан туындайтын эмоциялық, психикалық және физикалық сарқылу жағдайы.

Интервизия — кәсіби жағдайларды алқалы талқылауға және өзара қолдауға негізделген мамандардың кәсіби өзара әрекеттесу нысаны.

Ресурстық технологиялар — эмоциялық ресурстарды қалпына келтіруге және тұлғаның тұрақтылығын дамытуға бағытталған әдістер мен практикалар.

Қауіпсіз білім беру ортасы — білім алушылардың физикалық, психологиялық және әлеуметтік қорғалуын қамтамасыз ететін білім беру ұйымындағы жағдайлар жүйесі.

3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдығы оның кәметке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасына және білім беру ортасы жағдайында педагог-психологтердің заманауи кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған кешенді практикаға бағдарланған сипатымен айқындалады.

Бағдарлама дағдарыстық жағдайларды ерте анықтаудың, буллингтің, зорлық-зомбылықтың және суицидтік тәуекелдердің профилактикасының, дағдарыстық араласу технологияларының және білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастырудың заманауи тәсілдерін біріктіреді. Негізінен теориялық даярлыққа бағдарланған дәстүрлі бағдарламалардан айырмашылығы, бұл Бағдарлама нақты кәсіби жағдайларда жұмыс істеу әдістері мен алгоритмдерін практикалық қолдануға ерекше назар аударады.

Бағдарламаның ерекшелігі:

профилактикалық, диагностикалық және дағдарыстық тәсілдерді психологиялық-педагогикалық қолдаудың бірыңғай жүйесіне интеграциялау;

Z және Alpha ұрпақтарының заманауи психологиялық ерекшеліктеріне бағдарлану;

дағдарыстық жағдайлар мен суицидтік тәуекелдерге ден қоюдың практикалық алгоритмдерін пайдалану;

педагог-психолог қызметінде цифрлық технологияларды, онлайн-ресурстарды және интерактивті құралдарды қолдану;

интервизияны мамандардың кәсіби өзара іс-қимылы мен қолдау технологиясы ретінде енгізу;

психологиялық көмектің арт-терапиялық және ресурстық әдістерін енгізу;

профилактикалық жұмыстың жеке және топтық нысандарын үйлестіру;

педагог-психологтердің кәсіби күйіп кетуінің профилактикасына және мамандардың эмоциялық тұрақтылығын дамытуға күшейтілген назар аудару болып табылады.

Бағдарламаның жаңашылдығы сондай-ақ оның превентивтік бағыттылығымен және жасөспірімдердің эмоциялық қолайсыздығының, цифрлық тәуекелдердің, дағдарыстық жағдайлардың өсуімен және білім беру ұйымдарында қауіпсіз психологиялық ортаны қалыптастыру қажеттілігімен байланысты білім беру ортасының заманауи сын-қатерлеріне практикалық бейімделуімен айқындалады.

Білім беру жүйесінде ұқсас бағдарламалардың болуы/болмауын талдау

Қазақстан Республикасының педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру жүйесінде білім алушыларды психологиялық сүйемелдеу, буллингтің профилактикасы, жасөспірімдердің психикалық денсаулығын сақтау және педагог-психологтердің қызметін ұйымдастыру мәселелеріне арналған жекелеген білім беру бағдарламалары іске асырылуда. Сонымен қатар қолданыстағы бағдарламаларды талдау олардың көпшілігі негізінен психологиялық көмектің жекелеген теориялық аспектілерін оқып-үйренуге бағдарланғанын және кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы бойынша мамандарды кешенді практикалық даярлауды қамтамасыз етпейтінін көрсетеді.

Қолданыстағы бағдарламалар, әдетте, педагог-психолог қызметінің жекелеген бағыттарын: буллингтің профилактикасын, консультация беру негіздерін, жас ерекшелік психологиясын немесе дағдарыстық көмекті қарастырады. Бұл ретте суицидтік тәуекелдерді ерте анықтау, дағдарыстық ден қою алгоритмдері, салааралық өзара іс-қимыл, цифрлық технологияларды қолдану және мамандардың кәсіби күйіп кетуінің профилактикасы мәселелері жеткіліксіз қамтылған.

Ұсынылып отырған Бағдарлама кәмілетке толмағандар арасындағы суицидтің превенциясы және аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы саласында педагог-психологтердің заманауи кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған кешенді әрі практикаға бағдарланған тәсілімен ерекшеленеді.

Салыстырмалы кесте

Салыстыру критерийлері	Қолданыстағы біліктілікті арттыру бағдарламалары	«Кәмілетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы (Суицидтің превенциясы)» бағдарламасы
Бағдарламаның бағыттылығы	Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жалпы мәселелері	Аутодеструктивті мінез-құлық пен дағдарыстық жағдайлардың кешенді профилактикасы
Практикалық бағыттылығы	Негізінен теориялық	Күшейтілген практикаға бағдарланған тәсіл

Тәуекелдерді ерте анықтау	Ішінара қарастырылады	Ерте диагностикалау мен мониторингтің жүйелі блогы
Дағдарыстық ден қою алгоритмдері	Шектеулі түрде ұсынылған	Дағдарыстық жағдайлар кезіндегі іс-әрекеттің практикалық алгоритмдері
Буллингпен және буллицидпен жұмыс	Үзік-үзік зерделенеді	Жасөспірімдер агрессиясының заманауи түрлерін кешенді қарастыру
Цифрлық технологияларды пайдалану	Шектеулі қолдану	Цифрлық платформалар мен онлайн-құралдарды интеграциялау
Интервизия және кәсіби қолдау	Іс жүзінде қарастырылмайды	Кәсіби дамудың жеке технологиясы ретінде енгізілген
Кәсіби күйіп кетудің профилактикасы	Эпизодтық түрде қарастырылады	Жеке практикалық бағыт болып табылады
Z және Alpha ұрпақтарымен жұмыс	Іс жүзінде қарастырылмайды	Бағдарлама мазмұнына енгізілген
Салааралық өзара іс-қимыл	Ішінара қарастырылады	«Психолог – педагог – ата-ана – мамандар» жүйелі өзара іс-қимылы
Практикалық кейстер және жағдайларды модельдеу	Шектеулі	Практикалық оқытудың негізі болып табылады

Қорытынды

Жүргізілген талдау педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру жүйесінде білім беру ортасының заманауи сын-қатерлерін ескере отырып, кәметке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы бойынша педагог-психологтерді кешенді практикалық даярлауды қамтамасыз ететін бағдарламалардың жоқ екенін көрсетеді.

Ұсынылып отырған Бағдарлама заманауи теориялық тәсілдерді, дағдарыстық ден қоюдың практикалық алгоритмдерін, цифрлық технологияларды, психологиялық қолдау әдістерін және кәсіби рефлексияны интеграциялаумен ерекшеленеді. Бағдарлама тәуекелдерді ерте анықтауға,

профилактикалық жұмысты ұйымдастыруға және білім беру ұйымдарында қауіпсіз психологиялық орта құруға қажетті педагог-психологтердің практикалық құзыреттерін қалыптастыруға бағдарланған.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарламаның мақсаты

Педагог-психологтердің кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, дағдарыстық жағдайларды ерте анықтау, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру және білім беру ортасында дағдарыстық араласудың заманауи технологияларын қолдану саласындағы кәсіби құзыреттерін жетілдіру.

Бағдарламаның міндеттері	Күтілетін оқу нәтижелері
Педагог-психологтерде кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың заманауи тәуекел факторлары туралы жүйелі түсінік қалыптастыру	Педагог-психологтер жасөспірімдердің дағдарыстық жағдайлары мен аутодеструктивті мінез-құлқының қалыптасуына әсер ететін заманауи психологиялық, әлеуметтік және мінез-құлықтық факторларды түсінеді
Білім алушылардағы дағдарыстық жағдайлар мен суицидтік тәуекелдерді ерте анықтау дағдыларын дамыту	Педагог-психологтер ерте диагностикалау әдістерін қолданады, білім алушылардың эмоциялық қолайсыздығы мен дағдарыстық мінез-құлқының белгілерін анықтайды
Білім беру ортасында профилактикалық және түзету жұмыстарын ұйымдастыру бойынша құзыреттерді жетілдіру	Педагог-психологтер профилактикалық жұмысты ұйымдастырады, психологиялық қолдау мен дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолданады
Дағдарыстық жағдайларда ден қою алгоритмдерін қолдану дағдыларын қалыптастыру	Педагог-психологтер дағдарыстық жағдайлар мен суицидтік тәуекелдерді анықтау кезінде практикалық іс-әрекет алгоритмдерін қолданады
Педагогтермен, ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен өзара іс-қимыл жасау құзыреттерін дамыту	Педагог-психологтер білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру кезінде білім беру процесіне

	қатысушылармен тиімді өзара іс-қимыл жасайды
Цифрлық технологиялар мен заманауи диагностикалық құралдарды пайдалану дағдыларын жетілдіру	Педагог-психологтер цифрлық платформаларды, онлайн-ресурстарды және білім алушылардың психоэмоциялық жағдайына мониторинг жүргізудің заманауи әдістерін қолданады
Консультация беру және педагогикалық кейстерді талдау бойынша кәсіби дағдыларды дамыту	Педагог-психологтер кәсіби жағдайларды талдайды, негізделген шешімдер қабылдайды және консультация берудің практикалық әдістерін қолданады
Кәсіби өзін-өзі реттеу және эмоциялық күйіп кетудің профилактикасы дағдыларын қалыптастыру	Педагог-психологтер практикалық қызметте эмоциялық өзін-өзі реттеу мен кәсіби тұрақтылық әдістерін қолданады

Бағдарлама нәтижелерінің практикалық маңыздылығы

Бағдарламаның практикалық маңыздылығы педагог-психологтердің білім беру ортасы жағдайында кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықты уақтылы анықтауға және оның профилактикасын жүзеге асыруға даярлығын арттыруында болып табылады. Оқыту қорытындысы бойынша мамандар білім алушыларды диагностикалаудың, дағдарыстық ден қоюдың және психологиялық қолдаудың заманауи әдістерін қолдана алады, профилактикалық жұмысты ұйымдастырады, педагогтермен, ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен тиімді өзара іс-қимыл жасайды, сондай-ақ дағдарыстық жағдайлар кезінде практикалық іс-әрекет алгоритмдерін пайдаланады.

Бағдарламаны меңгеру нәтижелері:

білім алушыларға көрсетілетін психологиялық көмектің сапасын арттыруға;

тәуекел тобындағы жасөспірімдерді ерте анықтау жүйесін дамытуға;

буллинг, зорлық-зомбылық және аутодеструктивті мінез-құлық тәуекелдерін төмендетуге;

қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға;

педагог-психологтердің кәсіби тұрақтылығын дамытуға;

білім беру ұйымдарындағы профилактикалық жұмысты жетілдіруге ықпал етеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

72 академиялық сағатқа арналған аудиториялық оқытудың
оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабактың тақырыбы	Лекция	Практикалық сабақтар	Семинар	Барлығы
1	1-модуль. Аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасына арналған заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдер				12
1.1	Жасөспірімдердің аутодеструктивті мінез-құлқы: заманауи сын-кәтерлер мен тәуекел факторлары	1	1	1	3
1.2	Білім беру ортасындағы Z және Alpha ұрпақтарының психологиялық ерекшеліктері	1	1	1	3
1.3	Тәрбие жұмысындағы эмоциялық әл-ауқат және құндылыққа бағдарланған тәсіл	1	1	1	3
1.4	Дағдарыстық мінез-құлықтың қалыптасуының психологиялық тетіктері	1	1	1	4
2	2-модуль. Білім алушылардың дағдарыстық жағдайларын ерте диагностикалау және анықтау				12
2.1	Аутодеструктивті мінез-құлықты ерте анықтау әдістері	1	1	1	3
2.2	Психологиялық-педагогикалық бақылаудың диагностикалық құралдары мен технологиялары	1	1	1	3
2.3	Психоэмоциялық жағдайға сауалнама жүргізуді және цифрлық мониторингті ұйымдастыру	1	1	1	3
2.4	Жасөспірімдердегі тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды талдау	1	1	1	3
3	3-модуль. Жасөспірімдер ортасындағы буллинг, зорлық-зомбылық және дағдарыстық мінез-құлық				12
3.1	Буллинг, кибербуллинг және буллицид: жасөспірімдер агрессиясының заманауи түрлері	1	1	1	3
3.2	Зорлық-зомбылық пен қудалау жағдайларына қатысушыларға психологиялық көмек	1	1	1	3

3.3	Білім беру ұйымындағы дағдарыстық жағдайларға ден қою алгоритмдері	1	1	1	3
3.4	Тәуекелдерді анықтау кезіндегі салааралық өзара іс-қимыл практикасы	1	1	1	3
4	4-модуль. Тәуекел тобындағы жасөспірімдерге дағдарыстық араласу және психологиялық көмек				12
4.1	Кәмелетке толмағандарға дағдарыстық консультация беру технологиялары	1	1	1	3
4.2	Суицидтік тәуекел кезінде педагог-психологтің іс-әрекет алгоритмдері	1	1	1	3
4.3	Жасөспірімдерге психологиялық қолдау көрсетудің практикалық әдістері	1	1	1	3
4.4	Дағдарыстық жағдайларды құжаттамалық сүйемелдеу	1	1	1	3
5	5-модуль. Профилактикалық және түзету жұмысының заманауи технологиялары				12
5.1	Профилактикалық жұмыстағы арт-терапиялық және ресурстық технологиялар	1	1	1	3
5.2	Жеке және топтық психологиялық қолдау көрсету практикасы	1	1	1	3
5.3	Педагог-психолог қызметіндегі цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстар	1	1	1	3
5.4	Интервизия мамандарды кәсіби қолдау технологиясы ретінде	1	1	1	3
6	6-модуль. Педагог-психологтің кәсіби тұрақтылығы және дамуы				12
6.1	Мамандардың кәсіби күйіп кетуінің профилактикасы	1	1	1	3
6.2	Өзін-өзі реттеу және эмоциялық жағдайды басқару әдістері		1	1	3
6.3	Кәсіби рефлексия мен эмоциялық сауаттылықты дамыту	1	1	1	3
6.4	Қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыру практикасы	1	1	1	3
Барлығы					72

72 академиялық сағатқа арналған қашықтықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Бейне-есаб-ақтар	Веби-налар	Тыңдаушының өзіндік жұмыстары	Барлығы
1	1-модуль. Аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасына арналған заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдер				12
1.1	Жасөспірімдердің аутодеструктивті мінез-құлқы: заманауи сын-қатерлер мен тәуекел факторлары	1	1	1	3
1.2	Білім беру ортасындағы Z және Alpha ұрпақтарының психологиялық ерекшеліктері	1	1	1	3
1.3	Тәрбие жұмысындағы эмоциялық әл-ауқат және құндылыққа бағдарланған тәсіл	1	1	1	3
1.4	Дағдарыстық мінез-құлықтың қалыптасуының психологиялық тетіктері	1	1	1	4
2	2-модуль. Білім алушылардың дағдарыстық жағдайларын ерте диагностикалау және анықтау				12

2.1	Аутодеструктивті мінез-құлықты ерте анықтау әдістері	1	1	1	3
2.2	Психологиялық-педагогикалық бақылаудың диагностикалық құралдары мен технологиялары	1	1	1	3
2.3	Психоэмоциялық жағдайға сауалнама жүргізуді және цифрлық мониторингті ұйымдастыру	1	1	1	3
2.4	Жасөспірімдердегі тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды талдау	1	1	1	3
3	3-модуль. Жасөспірімдер ортасындағы буллинг, зорлық-зомбылық және дағдарыстық мінез-құлық				12
3.1	Буллинг, кибербуллинг және буллицид: жасөспірімдер агрессиясының заманауи түрлері	1	1	1	3
3.2	Зорлық-зомбылық пен қудалау жағдайларына қатысушыларға психологиялық көмек	1	1	1	3
3.3	Білім беру ұйымындағы дағдарыстық жағдайларға ден қою алгоритмдері	1	1	1	3
3.4	Тәуекелдерді анықтау кезіндегі салааралық өзара іс-қимыл практикасы	1	1	1	3
4	4-модуль. Тәуекел тобындағы жасөспірімдерге дағдарыстық араласу және психологиялық көмек				12
4.1	Кәмелетке толмағандарға дағдарыстық консультация беру технологиялары	1	1	1	3
4.2	Суицидтік тәуекел кезінде педагог-психологтің іс-әрекет алгоритмдері	1	1	1	3
4.3	Жасөспірімдерге психологиялық қолдау көрсетудің практикалық әдістері	1	1	1	3
4.4	Дағдарыстық жағдайларды құжаттамалық сүйемелдеу	1	1	1	3
5	5-модуль. Профилактикалық және түзету жұмысының заманауи технологиялары				12
5.1	Профилактикалық жұмыстағы арт-терапиялық және ресурстық технологиялар	1	1	1	3
5.2	Жеке және топтық психологиялық қолдау көрсету практикасы	1	1	1	3
5.3	Педагог-психолог қызметіндегі цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстар	1	1	1	3
5.4	Интервизия мамандарды кәсіби қолдау технологиясы ретінде	1	1	1	3
6	6-модуль. Педагог-психологтің кәсіби тұрақтылығы және дамуы				12
6.1	Мамандардың кәсіби күйіп кетуінің профилактикасы	1	1	1	3

6.2	Өзін-өзі реттеу және эмоциялық жағдайды басқару әдістері		1	1	3
6.3	Кәсіби рефлексия мен эмоциялық сауаттылықты дамыту	1	1	1	3
6.4	Қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыру практикасы	1	1	1	3
Барлығы					72

1-модуль. Аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасына арналған заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдер	
<p>Модульдің мақсаты</p> <p>Педагог-психологтердің кәмелетке толмағандардың аутодеструктивті мінез-құлқының заманауи факторларын түсіну және білім беру ортасында профилактикалық психологиялық-педагогикалық жұмысты ұйымдастыру саласындағы кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы</p> <p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде тәуекел факторларын талдау, жасөспірімдердің эмоциялық қолайсыздығы белгілерін анықтау және білім беру ортасында профилактикалық жұмысты ұйымдастыру дағдыларын қалыптастырудан тұрады.</p> <p>Оқыту барысында тыңдаушылар нақты кәсіби жағдайларды талдайды, жасөспірімдердің заманауи мінез-құлық модельдерін қарастырады, дағдарыстық жағдай белгілерін анықтайды, профилактикалық тәсілдерді әзірлейді және Z және Alpha ұрпақтарының ерекшеліктерін ескере отырып, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету стратегияларын модельдейді.</p>
<p>Модульдің міндеттері</p> <ul style="list-style-type: none"> – жасөспірімдердің аутодеструктивті мінез-құлқының заманауи себептері мен тәуекел факторлары туралы түсінік қалыптастыру; – Z және Alpha ұрпақтарының психологиялық ерекшеліктерін ашу; – білім алушылардың 	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кәмелетке толмағандардың аутодеструктивті мінез-құлқының заманауи тәуекел факторларын түсінеді; – кәсіби қызметте Z және Alpha ұрпақтарының психологиялық

<p>психоэмоциялық жағдайын талдау бойынша құзыреттерді дамыту;</p> <ul style="list-style-type: none"> – дағдарыстық мінез-құлықтың қалыптасу тетіктері туралы түсінік қалыптастыру; – профилактикалық жұмыста құндылыққа бағдарланған тәсілді қолдану дағдыларын жетілдіру; – психологиялық қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын ұйымдастыруға дайындықты дамыту. 	<p>ерекшеліктерін ескереді;</p> <ul style="list-style-type: none"> – білім алушылардың психоэмоциялық жағдайын және дағдарыстық мінез-құлық белгілерін талдайды; – профилактикалық жұмыста құндылыққа бағдарланған тәсілдерді қолданады; – профилактикалық қызметті ұйымдастырудың заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдерін пайдаланады; – қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын құруға қатысады.
<p>Модульдің сипаттамасы</p> <p>Модуль педагог-психологтерде білім беру ортасы жағдайында кәмететке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасына арналған заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдер туралы жүйелі түсінік қалыптастыруға бағытталған.</p> <p>Модуль аясында жасөспірімдердің психоэмоциялық жағдайына әсер ететін заманауи тәуекел факторлары, Z және Alpha ұрпақтарының психологиялық ерекшеліктері, дағдарыстық мінез-құлықтың қалыптасу тетіктері, сондай-ақ профилактикалық жұмыстағы эмоциялық әл-ауқат пен құндылыққа бағдарланған тәсілдің рөлі қарастырылады.</p> <p>Білім беру ортасының заманауи сын-қатерлерін талдауға, әлеуметтік, психологиялық және цифрлық факторлардың білім алушылардың эмоциялық жағдайына әсеріне, сондай-ақ педагог-психологтердің профилактикалық және қолдаушы қызметті ұйымдастыруға кәсіби даярлығын қалыптастыруға ерекше назар аударылады.</p>	
<p>2-модуль. Білім алушылардың дағдарыстық жағдайларын ерте диагностикалау және анықтау</p>	
<p>Модульдің мақсаты</p> <p>Педагог-психологтердің білім алушылар арасындағы дағдарыстық жағдайлар мен аутодеструктивті мінез-құлық тәуекел факторларын ерте анықтау бойынша кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы</p> <p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде жасөспірімдердің дағдарыстық жағдайларын ерте анықтаудың заманауи диагностикалық құралдары мен технологияларын қолдану дағдыларын қалыптастырудан тұрады.</p> <p>Оқыту барысында тыңдаушылар кәсіби кейстерді талдайды, психологиялық-педагогикалық бақылау әдістерін пысықтайды, диагностикалық материалдарды әзірлейді, сауалнама</p>

	жүргізу мен цифрлық мониторингі талдайды, сондай-ақ тәуекел тобындағы білім алушыларды анықтау және сүйемелдеу алгоритмдерін модельдейді.
<p>Модульдің міндеттері</p> <ul style="list-style-type: none"> – аутодеструктивті мінез-құлықты ерте анықтаудың заманауи әдістері туралы білім қалыптастыру; – диагностикалық құралдар мен психологиялық-педагогикалық бақылау технологияларын қолдану дағдыларын дамыту; – білім алушылардың психоэмоциялық жағдайына сауалнама жүргізу және мониторинг ұйымдастыру бойынша құзыреттерді жетілдіру; – тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды талдау дағдыларын қалыптастыру; – тәуекел тобындағы жасөспірімдерді уақтылы анықтауға және профилактикалық қолдауды ұйымдастыруға дайындықты дамыту. 	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аутодеструктивті мінез-құлықты ерте анықтау әдістерін қолданады; – диагностикалық құралдар мен психологиялық-педагогикалық бақылау технологияларын пайдаланады; – білім алушылардың психоэмоциялық жағдайына сауалнама жүргізуді және цифрлық мониторингі ұйымдастырады; – жасөспірімдердегі тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды талдайды; – эмоциялық қолайсыздық пен дағдарыстық жағдайлардың белгілерін анықтайды; – диагностикалау нәтижелерін профилактикалық және қолдаушы жұмысты ұйымдастыру үшін қолданады.
<p>Модульдің сипаттамасы</p> <p>Модуль педагог-психологтердің кәметке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың тәуекел факторларын анықтау және дағдарыстық жағдайларды ерте диагностикалау саласындағы кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған.</p> <p>Модуль аясында психологиялық-педагогикалық бақылаудың заманауи әдістері, білім алушылардың эмоциялық қолайсыздығын анықтауға арналған диагностикалық құралдар, жасөспірімдердің психоэмоциялық жағдайына сауалнама жүргізу және цифрлық мониторинг технологиялары қарастырылады.</p> <p>Дағдарыстық индикаторларды талдауға, мінез-құлықтық, эмоциялық және әлеуметтік тәуекел белгілерін анықтауға, сондай-ақ уақтылы ден қою және</p>	

білім беру ортасында профилактикалық жұмысты ұйымдастыру дағдыларын дамытуға ерекше назар аударылады.	
3-модуль. Жасөспірімдер ортасындағы буллинг, зорлық-зомбылық және дағдарыстық мінез-құлық	
<p>Модульдің мақсаты</p> <p>Педагог-психологтердің буллингтің, зорлық-зомбылықтың және дағдарыстық мінез-құлықтың профилактикасы, сондай-ақ білім беру ортасында психологиялық көмек көрсету және салааралық өзара іс-қимылды ұйымдастыру бойынша кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы</p> <p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде дағдарыстық жағдайларды талдау, ден қою алгоритмдерін қолдану және буллинг пен зорлық-зомбылық жағдайларына қатысушыларға психологиялық көмек ұйымдастыру дағдыларын қалыптастырудан тұрады.</p> <p>Оқыту барысында тыңдаушылар нақты кәсіби кейстерді талдайды, дағдарыстық жағдайларды модельдейді, ден қою алгоритмдерін әзірлейді, салааралық өзара іс-қимыл әдістерін және жасөспірімдер арасындағы буллингтің, кибербуллингтің және дағдарыстық мінез-құлықтың профилактикасына арналған практикалық тәсілдерді пысықтайды.</p>
<p>Модульдің міндеттері</p> <ul style="list-style-type: none"> – жасөспірімдер агрессиясының және дағдарыстық мінез-құлықтың заманауи түрлері туралы түсінік қалыптастыру; – буллингтің, кибербуллингтің және зорлық-зомбылықтың белгілерін анықтау дағдыларын дамыту; – қудалау мен зорлық-зомбылық жағдайларына қатысушыларға психологиялық көмек көрсету бойынша құзыреттерді жетілдіру; – дағдарыстық жағдайларға ден қою алгоритмдерін қолдану дағдыларын қалыптастыру; 	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <ul style="list-style-type: none"> – жасөспірімдер арасындағы буллингтің, кибербуллингтің және дағдарыстық мінез-құлықтың заманауи түрлерін түсінеді; – білім алушыларға қатысты зорлық-зомбылықтың, қудалаудың және психологиялық қолайсыздықтың белгілерін анықтайды; – дағдарыстық жағдайларға қатысушыларға психологиялық көмек көрсету әдістерін қолданады; – тәуекелдер мен қауіптерді анықтау кезінде ден қою алгоритмдерін пайдаланады;

<p>– тәуекел факторларын анықтау кезінде салааралық өзара іс-қимылға дайындықты дамыту; – қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын құру дағдыларын жетілдіру.</p>	<p>– педагогтермен, ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен өзара іс-қимыл жасайды; – профилактикалық жұмысты ұйымдастыруға және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыруға қатысады.</p>
<p>Модульдің сипаттамасы Модуль педагог-психологтердің білім беру ортасында кәметке толмағандар арасындағы буллингтің, кибербуллингтің, зорлық-зомбылықтың және дағдарыстық мінез-құлықтың профилактикасы саласындағы кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған. Модуль аясында жасөспірімдер агрессиясының заманауи түрлері, зорлық-зомбылық пен қудалаудың психологиялық салдары, дағдарыстық жағдайларға қатысушыларға психологиялық көмек көрсету әдістері, сондай-ақ тәуекелдерді анықтау кезіндегі ден қою алгоритмдері қарастырылады. Педагог-психологтердің, педагогтердің, ата-аналардың және сүйемелдеу мамандарының дағдарыстық жағдайлардың профилактикасы мен қауіпсіз білім беру ортасын құру кезіндегі салааралық өзара іс-қимылын ұйымдастыруға ерекше назар аударылады.</p>	
<p>4-модуль. Тәуекел тобындағы жасөспірімдерге дағдарыстық араласу және психологиялық көмек</p>	
<p>Модульдің мақсаты Педагог-психологтердің тәуекел тобындағы кәметке толмағандарға дағдарыстық араласуды ұйымдастыру және психологиялық көмек көрсету бойынша кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде дағдарыстық ден қою, психологиялық көмек көрсету технологияларын қолдану және тәуекел тобындағы жасөспірімдерді сүйемелдеу дағдыларын қалыптастырудан тұрады. Оқыту барысында тыңдаушылар дағдарыстық жағдайларды талдайды, суицидтік тәуекелді анықтау кезіндегі іс-әрекет алгоритмдерін пысықтайды, консультациялық жағдайларды модельдейді, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету бойынша практикалық ұсынымдар әзірлейді және дағдарыстық жағдайларды сүйемелдеу кезінде құжаттаманы жүргізу ерекшеліктерін зерделейді.</p>

<p>Модульдің міндеттері</p> <ul style="list-style-type: none"> – кәмелетке толмағандарға дағдарыстық консультация берудің заманауи технологиялары туралы білім қалыптастыру; – суицидтік тәуекелді анықтау кезіндегі іс-әрекет алгоритмдерін қолдану дағдыларын дамыту; – тәуекел тобындағы жасөспірімдерге психологиялық қолдау көрсету бойынша құзыреттерді жетілдіру; – дағдарыстық жағдайларды құжаттамалық сүйемелдеу дағдыларын қалыптастыру; – уақтылы ден қоюға және қауіпсіз психологиялық көмекті ұйымдастыруға дайындықты дамыту; – дағдарыстық жағдайларды сүйемелдеу кезінде кәсіби өзара іс-қимыл дағдыларын жетілдіру. 	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кәмелетке толмағандарға дағдарыстық консультация берудің заманауи технологияларын қолданады; – суицидтік тәуекелді анықтау кезіндегі іс-әрекет алгоритмдерін пайдаланады; – тәуекел тобындағы жасөспірімдерге психологиялық қолдау ұйымдастырады; – дағдарыстық жағдайларды құжаттамалық сүйемелдеуді жүргізеді; – дағдарыстық жағдайлар кезінде кәсіби шешімдер қабылдайды; – психологиялық көмекті ұйымдастыру кезінде білім беру процесіне қатысушылармен өзара іс-қимыл жасайды.
<p>Модульдің сипаттамасы</p> <p>Модуль педагог-психологтердің білім беру ортасы жағдайында тәуекел тобындағы кәмелетке толмағандарға дағдарыстық араласу және психологиялық көмек ұйымдастыру саласындағы кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған.</p> <p>Модуль аясында жасөспірімдерге дағдарыстық консультация берудің заманауи технологиялары, суицидтік тәуекел анықталған кезде педагог-психологтің іс-әрекет алгоритмдері, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету әдістері, сондай-ақ құжаттаманы жүргізу және дағдарыстық жағдайларды сүйемелдеу ерекшеліктері қарастырылады.</p> <p>Дағдарыстық жағдайларға уақтылы ден қою, қауіпсіз психологиялық көмекті ұйымдастыру, білім беру процесіне қатысушылармен өзара іс-қимыл жасау және тәуекел тобындағы жасөспірімдерді сүйемелдеу кезінде кәсіби жауапкершілікті сақтау мәселелеріне ерекше назар аударылады.</p>	

5-модуль. Профилактикалық және түзету жұмысының заманауи технологиялары	
<p>Модульдің мақсаты</p> <p>Педагог-психологтердің кәмілетке толмағандармен жұмыс барысында заманауи профилактикалық, түзету және цифрлық технологияларды қолдану, сондай-ақ мамандарды кәсіби қолдауды ұйымдастыру бойынша кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы</p> <p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде кәсіби қызметте заманауи профилактикалық, түзету және цифрлық технологияларды қолдану дағдыларын қалыптастырудан тұрады.</p> <p>Оқыту барысында тыңдаушылар профилактикалық және түзету жаттығуларын әзірлейді, психологиялық қолдаудың жеке және топтық нысандарын модельдейді, цифрлық платформалар мен онлайн-құралдарды пайдаланады, интервизиялық талқылауларға қатысады және білім беру ортасында кәмілетке толмағандарға психологиялық көмек көрсетудің практикалық әдістерін талдайды.</p>
<p>Модульдің міндеттері</p> <ul style="list-style-type: none"> – профилактикалық жұмыста арт-терапиялық және ресурстық технологияларды қолдану дағдыларын қалыптастыру; – білім алушыларға жеке және топтық психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру бойынша құзыреттерді дамыту; – кәсіби қызметте цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстарды пайдалану дағдыларын жетілдіру; – интервизияның кәсіби өзара іс-қимыл және қолдау технологиясы ретіндегі мүмкіндіктері туралы түсінік қалыптастыру; – психологиялық көмектің заманауи интерактивті және 	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <ul style="list-style-type: none"> – профилактикалық және түзету жұмысында арт-терапиялық және ресурстық технологияларды қолданады; – білім алушыларға жеке және топтық психологиялық қолдау ұйымдастырады; – кәсіби қызметте цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстарды пайдаланады; – интервизияны мамандардың кәсіби өзара іс-қимылы мен қолдау әдісі ретінде қолданады; – психологиялық көмектің заманауи интерактивті әдістерін пайдаланады; – профилактикалық және түзету жұмысы бойынша кәсіби дағдыларын жетілдіреді.

<p>практикаға бағдарланған әдістерін қолдануға дайындықты дамыту; – кәсіби коммуникация және тәжірибе алмасу дағдыларын жетілдіру.</p>	
<p>Модульдің сипаттамасы</p> <p>Модуль педагог-психологтердің білім беру ортасында кәмелетке толмағандармен жұмыс барысында заманауи профилактикалық және түзету технологияларын қолдану саласындағы кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған.</p> <p>Модуль аясында психологиялық қолдаудың арт-терапиялық және ресурстық әдістері, білім алушылармен жеке және топтық жұмысты ұйымдастыру ерекшеліктері, цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстарды қолдану мүмкіндіктері, сондай-ақ мамандардың кәсіби өзара іс-қимылы мен қолдау технологиялары қарастырылады.</p> <p>Профилактикалық жұмыстың заманауи әдістерін практикалық қолдануға, білім алушылар мен педагог-психологтердің эмоциялық тұрақтылығын дамытуға, сондай-ақ кәсіби қызметке интерактивті және цифрлық технологияларды енгізуге ерекше назар аударылады.</p>	
<p>6-модуль. Педагог-психологтің кәсіби тұрақтылығы және дамуы</p>	
<p>Модульдің мақсаты</p> <p>Педагог-психологтердің эмоциялық тұрақтылықты сақтау, кәсіби күйіп кетудің профилактикасы және психологиялық қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша кәсіби құзыреттерін қалыптастыру.</p>	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы</p> <p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-психологтерде қарқынды кәсіби қызмет жағдайында кәсіби тұрақтылық пен эмоциялық әл-ауқатты сақтау дағдыларын қалыптастырудан тұрады.</p> <p>Оқыту барысында тыңдаушылар эмоциялық өзін-өзі реттеу әдістерін меңгереді, кәсіби жағдайларды талдайды, күйіп кетудің профилактикасы бойынша практикалық жаттығуларға қатысады, кәсіби рефлексия дағдыларын дамытады және білім беру ұйымында қауіпсіз әрі қолдаушы білім беру ортасын құру тәсілдерін модельдейді.</p>
<p>Модульдің міндеттері</p> <p>– педагог-психологтердің кәсіби күйіп кету факторлары туралы түсінік қалыптастыру; – эмоциялық өзін-өзі реттеу және стрессті басқару</p>	<p>Модульді меңгерудің күтілетін нәтижелері</p> <p>Модуль аяқталғаннан кейін педагог-психологтер:</p> <p>– кәсіби күйіп кетудің себептері мен белгілерін түсінеді; – өзін-өзі реттеу және эмоциялық жағдайды</p>

<p>дағдыларын дамыту; – кәсіби рефлексия және эмоциялық сауаттылық саласындағы құзыреттерді жетілдіру; – кәсіби әл-ауқат пен психологиялық тұрақтылықты сақтау дағдыларын қалыптастыру; – қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын құруға дайындықты дамыту; – білім беру процесіне қатысушыларға кәсіби өзара іс-қимыл және психологиялық қолдау көрсету дағдыларын жетілдіру.</p>	<p>басқару әдістерін қолданады; – кәсіби рефлексия мен эмоциялық сауаттылық дағдыларын пайдаланады; – өзінің кәсіби және эмоциялық әл-ауқатын қолдайды; – қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға қатысады; – эмоциялық сарқылу мен кәсіби стресстің профилактикасының практикалық әдістерін қолданады.</p>
<p>Модульдің сипаттамасы</p> <p>Модуль педагог-психологтердің кәсіби тұрақтылығын дамытуға, білім беру ортасының жоғары эмоциялық жүктемесі жағдайында эмоциялық өзін-өзі реттеу және кәсіби күйіп кетудің профилактикасы дағдыларын жетілдіруге бағытталған.</p> <p>Модуль аясында мамандардың кәсіби және эмоциялық әл-ауқатын сақтаудың заманауи тәсілдері, эмоциялық жағдайды басқару әдістері, кәсіби рефлексия мен эмоциялық сауаттылықты дамыту, сондай-ақ қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыру тәжірибелері қарастырылады.</p> <p>Кәмелетке толмағандармен тиімді профилактикалық және дағдарыстық жұмыс жүргізуге қажетті стресске төзімділікті, өзін-өзі қолдау және кәсіби қалпына келу дағдыларын дамытуға ерекше назар аударылады.</p>	

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Білім беру бағдарламасы педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру курстары шеңберінде: ««Кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» (Суицидтің превенциясы) тақырыбы бойынша іске асырылады.

Бағдарлама педагог-психологтердің кәмелетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, дағдарыстық жағдайларды ерте анықтау, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру, дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолдану, сондай-ақ білім беру процесіне қатысушылармен өзара іс-қимыл жасау саласындағы кәсіби құзыреттерін жетілдіруге бағытталған.

Бағдарлама теориялық даярлық пен практикаға бағдарланған оқытуды үйлестіруді көздейді және білім беру ортасындағы психологиялық практиканың нақты кәсіби жағдайларын талдауға негізделген.

Бағдарламаның көлемі

Бағдарламаның жалпы көлемі: 72 академиялық сағатты құрайды.

Оқыту форматы мен режимі

Бағдарлама келесі форматтарда іске асырылады (ұйымдастырушылық және техникалық мүмкіндіктерге байланысты):

күндізгі формат;

цифрлық білім беру ресурстарын пайдалана отырып қашықтықтан оқыту форматы;

аралас (гибридті) оқыту форматы.

Бағдарламаны іске асырудың ұсынылатын кестесі

72 академиялық сағат — бағдарламаның ұзақтығы 8 оқу күнін құрайды.

Тыңдаушылар санаты

Бағдарлама:

білім беру ұйымдарының педагог-психологтеріне;

психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарына;

профилактикалық және тәрбие жұмысын жүзеге асыратын педагог қызметкерлерге;

әдіскерлерге;

білім беру ұйымдары басшыларының орынбасарларына;

кәмелетке толмағандардың дағдарыстық мінез-құлқының профилактикасы мәселелеріне қызығушылық танытатын мамандарға арналған.

Бағдарлама білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді, аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасын және қауіпсіз білім беру ортасын ұйымдастыруды жүзеге асыратын мамандарға бағдарланған.

Оқыту нысандары

Бағдарламаны іске асыру процесінде келесі оқыту нысандары қолданылады:

дәрістік және практикалық сабақтар;

кәсіби жағдайларды талдау;

психологиялық және дағдарыстық кейстерді талдау;

жеке және топтық жұмыс;

әдістемелік материалдармен өзіндік жұмыс;

дағдарыстық жағдайларды модельдеу;

профилактикалық және түзету іс-шараларын әзірлеу;

қорытынды практикаға бағдарланған жұмыс.

Қорытынды аттестаттау нысаны

Қорытынды аттестаттау келесі нысандарда өткізіледі:

практикаға бағдарланған тапсырманы орындау (психологиялық көмек көрсету алгоритмін, профилактикалық іс-шараны немесе сүйемелдеу жоспарын әзірлеу);

кәсіби жағдайды талдау;

әзірленген материалдардың презентациясы;
кәсіби өсуді өзін-өзі бағалау.

Қолданылатын оқыту әдістері

Бағдарламаны іске асыру шеңберінде педагог-психологтің кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған келесі оқыту әдістері қолданылады:

ақпараттық-талдамалық әдіс (аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасының теориялық негіздерін меңгеру);

кәсіби кейстерді талдау;

практикалық әдіс (дағдарыстық жағдайларды модельдеу және психологиялық көмек көрсету әдістерін қолдану);

жобалық әдіс (профилактикалық және түзету іс-шараларын әзірлеу);

топтық жұмыс;

интервизия;

кәсіби рефлексия әдісі;

интерактивті және цифрлық оқыту әдістері.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі педагог-психологтерде кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру және қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша бірыңғай кәсіби тәсілдерді қалыптастыруға бағытталған материалдардың тұтас жүйесін білдіреді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етудің құрылымы мыналарды қамтиды:

1. Курс бағдарламасы

Бағдарлама модульдік қағидат бойынша құрылған және педагог-психологтің кәсіби қызметінің дәйектілігін көрсетеді:

тәуекел факторларын анықтау → білім алушылардың психоэмоциялық жағдайын талдау → дағдарыстық жағдайларды ерте диагностикалау → профилактикалық және түзету жұмыстарын ұйымдастыру → дағдарыстық араласу → ата-аналармен және мамандармен өзара іс-қимыл жасау → білім алушылардың психологиялық жағдайын сүйемелдеу және мониторинг жүргізу.

2. Теориялық материалдар

Кәмілетке толмағандардың аутодеструктивті мінез-құлқының профилактикасына, жасөспірімдердің психоэмоциялық жағдайының ерекшеліктеріне және психологиялық қолдау әдістеріне арналған заманауи тәсілдерді ашады.

Материалдар келесі түрде ұсынылады:

презентациялар;

әдістемелік ұсынымдар;

талдамалық және анықтамалық материалдар;

практикалық іс-әрекет алгоритмдері;

цифрлық және диагностикалық материалдар.

3. Практикаға бағдарланған тапсырмалар

Психологиялық практиканың нақты кәсіби жағдайларына негізделген және мыналарды қамтиды:

дағдарыстық жағдайларды талдау;
тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды анықтау;
психологиялық көмек көрсету алгоритмдерін әзірлеу;
консультациялық жағдайларды модельдеу;
профилактикалық іс-шараларды әзірлеу;
кәсіби міндеттерді шешу.

4. Жағдаяттық тапсырмалар мен кейстер

Білім беру ортасының типтік және күрделі дағдарыстық жағдайларын модельдейді және мыналарды дамытуға бағытталған:

талдамалық ойлау;
дағдарыстық ден қою дағдылары;
кәсіби шешім қабылдау;
психологиялық көмек көрсету әдістерін практикада қолдану қабілеті.

5. Әдістемелік және анықтамалық материалдар

Мыналарды қамтиды:

профилактикалық және түзету іс-шараларының үлгілері;
дағдарыстық жағдайлар кезіндегі іс-әрекет алгоритмдері;
білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету жөніндегі ұсынымдар;

тәуекел факторларын анықтауға арналған чек-парақтар;
диагностикалық материалдар мен сауалнамалар;
ата-аналармен және педагогтермен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі ұсынымдар.

6. Кәсіби рефлексия элементтері

Мыналар үшін пайдаланылады:

өзінің кәсіби қызметін талдау;
қолданылатын психологиялық көмек әдістерінің тиімділігін бағалау;
кәсіби қиындықтарды анықтау;
кәсіби күйіп кетудің профилактикасы;
одан арғы кәсіби дамудың бағыттарын айқындау.
Оқу материалын меңгеруге арналған тапсырмалар
Теориялық тапсырмалар:
аутодеструктивті мінез-құлық профилактикасының заманауи тәсілдерін талдау;
кәсіби жағдайларды талдау;
білім алушыларды дағдарыстық сүйемелдеудегі типтік қателерді талдау;
жасөспірімдерге психологиялық қолдау көрсету әдістерін салыстырмалы талдау.

Практикалық тапсырмалар:

дағдарыстық жағдайларды талдау;
профилактикалық іс-шараларды әзірлеу;

ден қою алгоритмдерін құрастыру;
консультациялық жағдайларды модельдеу;
білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету әдістерін іріктеу.
Өзіндік жұмыс:
кәсіби кейстерді шешу;
әдістемелік материалдарды әзірлеу;
практикалық жағдайларды талдау;
қорытынды практикаға бағдарланған тапсырманы дайындау.
Материалды меңгеруді бағалау критерийлері
психологиялық көмек көрсету әдістерін таңдаудың негізділігі;
ұсынылған шешімдердің дағдарыстық жағдай ерекшеліктеріне сәйкестігі;
әзірленген материалдардың қисындылығы мен құрылымдылығы;
нәтижелердің практикалық қолданбалылығы;
кәсіби рефлексияға қабілеттілік;
профилактикалық және дағдарыстық тәсілдерді қолдану тиімділігі.
Әдістемелік қолдау және консультациялар
Тыңдаушыларды әдістемелік қолдау бүкіл оқу кезеңінде жүзеге асырылады және мыналарды қамтиды:
жеке және топтық консультациялар;
практикалық тапсырмаларды орындауды сүйемелдеу;
тұрақты кері байланыс;
кәсіби қызметті жетілдіру жөніндегі ұсынымдар;
дағдарыстық жағдайларды талдау кезінде әдістемелік көмек.
Ерекше назар келесі мәселелерге аударылады:
тәуекел факторларын ерте анықтау;
білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру;
дағдарыстық ден қою алгоритмдерін қолдану;
буллинг пен аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы;
ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен өзара іс-қимыл жасау;
профилактикалық қызметте кәсіби тәсілдердің бірлігін қамтамасыз ету.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Бағалаудың мақсаттары мен қағидаттары

Біліктілікті арттыру бағдарламасының бағалау жүйесі тыңдаушылардың кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасын жүзеге асыруға, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыруға және білім беру ортасында дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолдануға қажетті кәсіби білімдері мен практикалық дағдыларын меңгеру деңгейін кешенді бағалауға бағытталған.	
Бағдарлама шеңберіндегі бағалау: – педагог-психологтердің кәмілетке толмағандардың	Бағалау қағидаттары Объективтілік және ашықтық Бағалау Бағдарламаның мазмұнымен және педагог-психологтің кәсіби

<p>дағдарыстық мінез-құлқының профилактикасы саласындағы кәсіби құзыреттерінің қалыптасу деңгейін анықтауға;</p> <ul style="list-style-type: none"> – теориялық білімдерді және заманауи психологиялық-педагогикалық тәсілдерді меңгеру деңгейін бағалауға; – мамандардың дағдарыстық жағдайлар мен тәуекел факторларын ерте анықтауға дайындығын талдауға; – тыңдаушылардың психологиялық қолдау және дағдарыстық ден қою әдістерін қолдану қабілетін анықтауға; – профилактикалық және түзету іс-шараларын әзірлеу дағдыларын бағалауға; – кәсіби рефлексияны дамытуға және өзінің қызмет сапасын ұғынуға ықпал етуге; – оқу процесі барысында әрбір тыңдаушының жеке кәсіби ілгерілеуін тіркеуге бағытталған. 	<p>қызметімен тікелей байланысты нақты әрі алдын ала айқындалған критерийлер негізінде жүзеге асырылады.</p> <p>Бағалау критерийлері:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дағдарыстық жағдайларды ерте диагностикалауға; – профилактикалық жұмысты ұйымдастыруға; – дағдарыстық ден қою алгоритмдерін қолдануға; – білім алушыларға психологиялық көмек көрсетуге; – білім беру процесіне қатысушылармен өзара іс-қимыл жасауға; – психологиялық қолдаудың заманауи әдістерін пайдалануға бағдарланған. <p>Практикаға бағдарланған сипат</p> <p>Негізгі назар тыңдаушылардың алған білімдері мен кәсіби дағдыларын практикалық қызметте қолдану қабілетіне аударылады.</p> <p>Педагог-психологтердің:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дағдарыстық жағдайларды талдау; – аутодеструктивті мінез-құлық белгілерін анықтау; – психологиялық қолдау әдістерін қолдану; – дағдарыстық жағдайлар кезіндегі іс-әрекет алгоритмдерін пайдалану; – профилактикалық іс-шаралар мен ұсынымдарды әзірлеу дағдылары бағаланады. <p>Бағалаудың кешенділігі</p> <p>Бағалау Бағдарламаның барлық элементтерін қамтиды және мыналарды қамтиды:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теориялық білімдерді меңгеру деңгейі; – практикалық тапсырмалар мен кәсіби кейстерді орындау сапасы;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – профилактикалық және түзету жұмысының әдістерін қолдану білігі; – кәсіби шешімдерді негіздеу қабілеті; – қорытынды практикаға бағдарланған жұмыс. <p>Бағалауды дараландыру</p> <p>Бағалау әр педагог-психологтің кәсіби тәжірибесін, даярлық деңгейін және қызмет ерекшелігін, сондай-ақ білім беру ортасында шешілетін кәсіби міндеттердің ерекшеліктерін ескереді.</p> <p>Қолдаушы кері байланыс</p> <p>Бағалау процесі оқытушылардың түсіндірмелерімен, ұсынымдарымен және пікірлерімен сүйемелденеді, бұл тыңдаушыларға:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кәсіби қиындықтарды анықтауға; – кәсіби даму бағыттарын айқындауға; – профилактикалық және дағдарыстық жұмыс дағдыларын жетілдіруге; – білім алушыларға психологиялық көмек көрсету сапасын арттыруға; – кәсіби тұрақтылық пен рефлексияны дамытуға мүмкіндік береді.
--	--

Бағалаудың негізгі әдістері мен нысандары

<p>Педагог-психологтердің біліктілігін арттыру бағдарламасы шеңберіндегі бағалау кәсіпкерлікке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру және білім беру ортасында дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолдану саласындағы кәсіби құзыреттердің қалыптасу деңгейін бағалауға бағытталған әдістер мен нысандар кешенін пайдалану арқылы жүзеге асырылады.</p>	
<p>1. Тестілеу және кәсіби білімдерді тексеру</p> <p>Мыналарға қатысты теориялық білімдерді меңгеру деңгейін бағалау үшін қолданылады:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аутодеструктивті мінез-құлықтың заманауи тәуекел факторлары; 	<p>Бағалауды өткізу нысандары</p> <ul style="list-style-type: none"> – жазбаша және электрондық тестілер; – кәсіби кейстермен жұмыс және оларды қорғау; – нәтижелерді презентациялау арқылы практикалық тапсырмаларды орындау; – профилактикалық және түзету

<ul style="list-style-type: none"> – жасөспірімдердің психоэмоциялық жағдайының ерекшеліктері; – дағдарыстық жағдайларды ерте анықтау әдістері; – психологиялық қолдау және дағдарыстық консультация беру технологиялары; – суицидтік тәуекел кезіндегі ден қою алгоритмдері; – білім беру ортасында профилактикалық жұмысты ұйымдастыру. <p>2. Психологиялық практиканың кәсіби кейстерін талдау</p> <p>Тыңдаушылардың:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дағдарыстық жағдайларды талдау; – эмоциялық қолайсыздық пен тәуекел факторларының белгілерін анықтау; – білім алушылардың психоэмоциялық жағдайының ерекшеліктерін айқындау; – негізделген кәсіби шешімдер қабылдау; – психологиялық көмек көрсету және сүйемелдеу алгоритмдерін қолдану қабілетін бағалау үшін пайдаланылады. <p>3. Практикаға бағдарланған тапсырмаларды бағалау</p> <p>Мыналарға бағытталған тапсырмалардың орындалуын тексеруді қамтиды:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дағдарыстық жағдайларды талдау; – тәуекел факторлары мен дағдарыстық индикаторларды анықтау; – профилактикалық 	<ul style="list-style-type: none"> материалдарын әзірлеу; – дағдарыстық жағдайларды модельдеу; – жеке қорытынды практикаға бағдарланған жұмыс; – қорытынды тапсырманы презентациялау; – рефлексивтік сауалнамаларды толтыру және оқу нәтижелерін талқылауға қатысу.
---	--

іс-шараларды әзірлеу;

- дағдарыстық ден қою алгоритмдерін құрастыру;
- консультациялық жағдайларды модельдеу;
- психологиялық қолдау әдістерін іріктеу;
- педагогтер мен ата-аналарға арналған ұсынымдарды әзірлеу.

4. Қорытынды практикаға бағдарланған жұмыс

Қорытынды бағалаудың негізгі нысаны болып табылады және тыңдаушының алған білімдері мен кәсіби дағдыларын кешенді қолдану қабілетін көрсетуге бағытталған.

Қорытынды жұмыс мыналарды қамтуы мүмкін:

- нақты дағдарыстық жағдайды талдау;
- психологиялық көмек көрсету алгоритмін әзірлеу;
- профилактикалық немесе түзету іс-шарасын дайындау;
- тәуекел тобындағы білім алушыны сүйемелдеу бойынша ұсынымдар әзірлеу;
- психологиялық қолдау әдістерін таңдауды негіздеу.

5. Өзін-өзі бағалау және кәсіби рефлексия

Өзінің кәсіби қызметін талдауды көздейді, бұл:

- кәсіби құзыреттердің қалыптасу деңгейін бағалауға;
- кәсіби қиындықтарды анықтауға;
- одан арғы кәсіби дамудың бағыттарын айқындауға;
- профилактикалық және

<p>дағдарыстық жұмыс дағдыларын жетілдіруге; – кәсіби тұрақтылық пен эмоциялық өзін-өзі реттеуді дамытуға мүмкіндік береді.</p>	
--	--

Бағалау критерийлері

<p>Бағалау критерийлері педагог-психолог қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып әзірленген және кәмілетке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру және білім беру ортасында дағдарыстық сүйемелдеу саласындағы кәсіби құзыреттердің қалыптасу деңгейін объективті әрі кешенді бағалауға бағытталған.</p>	
<p>1. Теориялық дайындық</p>	<ul style="list-style-type: none"> – психикалық денсаулық, дағдарыстық жағдай, аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы және психологиялық қолдау саласындағы кәсіби терминологияны түсіну және дұрыс пайдалану; – заманауи тәуекел факторларын, жасөспірімдердің психологиялық ерекшеліктерін және профилактикалық жұмыс әдістерін білу; – дағдарыстық консультация беру технологияларын және суицидтік тәуекел кезіндегі ден қою алгоритмдерін түсіну; – психологиялық практиканың кәсіби жағдайларын талдау қабілеті; – теориялық білімдерді педагог-психологтің практикалық қызметімен байланыстыра білу.
<p>2. Практикалық тапсырмаларды орындау</p>	<ul style="list-style-type: none"> – орындалған тапсырмалардың профилактикалық және дағдарыстық жұмыстың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкестігі; – дағдарыстық жағдайларды талдаудың негізділігі мен қисындылығы; – тәуекел факторлары мен

	<p>дағдарыстық индикаторларды анықтаудың дұрыстығы;</p> <ul style="list-style-type: none"> – профилактикалық және түзету іс-шараларын әзірлеу сапасы; – ұсынылған психологиялық қолдау әдістері мен шешімдерінің практикалық қолданбалылығы.
3. Жобалық қызмет	<ul style="list-style-type: none"> – қорытынды жұмыстың бағдарлама тақырыбына және педагог-психологтің кәсіби қызметіне сәйкестігі; – ұсынылған материалдардың құрылымдылығы мен логикалық бірізділігі; – профилактикалық және дағдарыстық жұмыс әдістерін таңдаудың негізділігі; – психологиялық көмек көрсету алгоритмдерін, профилактикалық іс-шараларды немесе сүйемелдеу жоспарын әзірлеу сапасы; – кәсіби шешімдердің дәлелділігі.
Талқылауларға және топтық өзара әрекеттестікке қатысу	<ul style="list-style-type: none"> – кәсіби және дағдарыстық жағдайларды талқылауға белсенді қатысу; – кәсіби пікірлердің дәлелділігі мен дұрыстығы; – әріптестермен кәсіби өзара іс-қимыл жасау қабілеті; – кәсіби кейстерді талдауға және интервизиялық жұмысқа қатысу; – кәсіби әдепті сақтау және талқылауға қатысушыларға құрметпен қарау.
Өзін-өзі бағалау және рефлексия	<ul style="list-style-type: none"> – өзінің кәсіби қызметін объективті бағалау қабілеті; – кәсіби қиындықтарды түсіну және кәсіби өсу аймақтарын анықтау; – өзінің практикалық қызметінің нәтижелерін талдай білу; – психологиялық көмек көрсету практикасын одан әрі кәсіби дамытуға және жетілдіруге дайындық; – кәсіби тұрақтылықты дамытуға және

	эмоциялық күйіп кетудің профилактикасына ұмтылу.
--	--

Бағалау құралдары

Тыңдаушылардың біліктілігін арттыру бағдарламасы бойынша оқу нәтижелерін бағалау үшін педагог-психологтердің кәметке толмағандар арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың профилактикасы, білім алушыларға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру және дағдарыстық араласудың заманауи әдістерін қолдану саласындағы кәсіби құзыреттерінің қалыптасу деңгейін объективті әрі кешенді бағалауға мүмкіндік беретін құралдар пайдаланылады.

1. Тестілеу және тексеру сауалнамалары

Педагог-психологтердің теориялық даярлық деңгейін бағалау үшін қолданылады.

Тестілік және тексеру тапсырмалары келесі мәселелерді қамтиды:

аутодеструктивті мінез-құлықтың тәуекел факторлары;

жасөспірімдердің психологиялық ерекшеліктері;

дағдарыстық жағдайларды ерте анықтау әдістері;

психологиялық қолдау және дағдарыстық консультация беру

технологиялары

суицидтік тәуекел кезіндегі ден қою алгоритмдері;

білім беру ортасында профилактикалық жұмысты ұйымдастыру.

Өткізу нысандары:

онлайн-тестілеу (Google Forms және ұқсас платформалар);

кәсіби терминология мен психологиялық көмек әдістерін түсінуге арналған жазбаша тапсырмалар;

электрондық тексеру сауалнамалары.

2. Педагог-психологтің жеке кәсіби портфолиосы

Портфолио тыңдаушының кәсіби өсуін тіркеу және бағалау құралы ретінде пайдаланылады және мыналарды қамтиды:

кәсіби кейстерді талдау;

диагностикалық қорытындылардың үлгілері;

әзірленген профилактикалық және түзету іс-шаралары;

дағдарыстық ден қою алгоритмдері;

педагогтер мен ата-аналарға арналған ұсынымдар;

білім алушыларға психологиялық қолдау көрсету материалдары;

маманның кәсіби дамуын көрсететін рефлексивтік материалдар.

3. Қорытынды практикаға бағдарланған жұмыс

Қорытынды бағалаудың негізгі нысаны болып табылады және тыңдаушының алған білімдері мен кәсіби дағдыларын кешенді қолдану қабілетін көрсетуге бағытталған.

Қорытынды жұмыс мыналарды қамтуы мүмкін:

нақты дағдарыстық жағдайды талдау;

психологиялық көмек көрсету алгоритмін әзірлеу;

профилактикалық немесе түзету іс-шарасын дайындау;

психологиялық қолдау әдістерін тандауды негіздеу;
педагогтер мен ата-аналарға арналған ұсынымдарды дайындау.

4. Кәсіби кейстерді талдау

Тыңдаушылардың:

дағдарыстық жағдайлар мен тәуекел факторларын талдау;
білім алушылардың эмоциялық қолайсыздығы белгілерін анықтау;
психологиялық көмектің тиімді әдістерін тандау;
дағдарыстық ден қою алгоритмдерін қолдану;
кәсіби шешімдерді дәлелдеу дағдыларын бағалау үшін қолданылады.

Жұмыс нысандары:

кейстерді жеке талдау;
топтық талқылау және шешімдерді қорғау;
дағдарыстық жағдайларды модельдеу.

5. Бағалаудың және кері байланыстың цифрлық құралдары

Оқу материалын түсіну деңгейін және тыңдаушылардың белсенділігін
жедел бағалау үшін қолданылады:

онлайн-сауалнамалар мен интерактивті тапсырмалар;
кейстерді талқылау және талдау үшін цифрлық платформалар;
орындалған жұмыстарды ұсыну және бағалау құралдары;
оқу нәтижелеріне мониторинг жүргізуге арналған цифрлық ресурстар.

6. Өзін-өзі бағалау сауалнамалары және рефлексивтік материалдар

Оқытудың барлық кезеңдерінде пайдаланылады және мыналарға
бағытталған:

бағдарламаны меңгеру деңгейін бағалау;
кәсіби қиындықтарды және кәсіби өсу аймақтарын анықтау;
өзінің кәсіби қызметінің сапасын талдау;
қолданылатын психологиялық қолдау әдістерінің тиімділігін бағалау;
одан арғы кәсіби дамудың бағыттарын айқындау;
кәсіби тұрақтылық пен эмоциялық өзін-өзі реттеуді дамыту.

Нәтижелерді бағалау және құзыреттер деңгейі

Бағдарламаны меңгеру қорытындысы бойынша педагог-психологтердің
келесі салалардағы кәсіби құзыреттерінің қалыптасу деңгейі бағаланады:

аутодеструктивті мінез-құлық пен дағдарыстық жағдайларды ерте
анықтау;

профилактикалық және түзету жұмыстарын ұйымдастыру;

дағдарыстық консультация беру және психологиялық қолдау әдістерін
қолдану;

суицидтік тәуекел кезіндегі ден қою алгоритмдерін пайдалану;

педагогтермен, ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен өзара
іс-қимыл жасау;

цифрлық технологияларды және психологиялық практиканың заманауи
құралдарын қолдану;

кәсіби рефлексия және эмоциялық күйіп кетудің профилактикасы.

Бағалау нәтижелері тыңдаушылардың білім беру ортасы жағдайындағы
практикалық қызметке дайындық деңгейін және алған білімдері мен

дағдыларын педагог-психологтің кәсіби практикасында қолдану тиімділігін анықтауға мүмкіндік береді.

Қорытынды бағалау пайыздық шкалаға негізделеді, онда әрбір компоненттің (теориялық білімдер, практикалық тапсырмалар, жобалық жұмыстар) жалпы бағалауда белгілі бір үлесі болады.

Ұсынылатын шкала:

90–100%	Өте жақсы (барлық талаптарға толықтай сәйкес келеді, шығармашылық және техникалық дағдылардың жоғары деңгейі көрсетілді).
70–89%	Жақсы (негізгі талаптарға сәйкес келеді, бірақ жұмыстың жекелеген аспектілерін жақсарту қажет).
50–69%	Қанағаттанарлық (тапсырмаларды орындау сапасын жақсарту үшін қосымша жұмыс қажет болады).
Менее 50%	Қанағаттанғысыз (бағдарламаны қанағаттанғысыз орындау, қайта даярлауды қажет етеді).

Қатысушыларды қолдау және қайта бағалау мүмкіндіктері

Біліктілікті арттыру бағдарламасы оқу материалын меңгеруде қосымша уақыт немесе көмек қажет ететін педагогтерге кәсіби бағытталған қолдауды көздейді. Қиындықтар туындаған жағдайда, қорытынды бағасы төмен болғанда немесе күтілетін нәтижелерге қол жеткізілмеген кезде қатысушыларға курстың жекелеген компоненттерін қайта орындау және қайта тапсыру үшін әртүрлі икемді мүмкіндіктер ұсынылады.

1. Қорытынды бақылауды қайта тапсыру	Қорытынды аттестациядан өтпеген педагогтерге жобалық жұмысты қайта орындауға немесе қосымша тестілеуден өтуге мүмкіндік беріледі. Бұл кемшіліктерді жоюға, оқытушының ұсынымдары негізінде тапсырмаларды жетілдіруге және жақсартылған нәтижелерді көрсетуге жол ашады.	Мәні: – материалды қайта ой елегінен өткізу және толықтыру мүмкіндігі; – формалды түрде оқудан шығармай, кәсіби тұрғыда өзін-өзі дамытуға қолдау көрсету.
2. Қосымша цифрлық модульдер мен тапсырмалар	Белгілі бір тақырыптарды тереңірек зерделеуді қажет ететін тыңдаушыларға (мысалы, ЖББ әзірлеу немесе ортаны бейімдеу) қысқа онлайн-модульдер,	Мәні: – материалды өзіне ыңғайлы уақытта меңгеру; – күрделі тақырыптармен

	интерактивті тапсырмалар немесе шағын оқу курстары ұсынылуы мүмкін. Бұл әсіресе аралас немесе қашықтықтан оқыту форматында өзекті.	мақсатты жұмыс жасау.
3. Жеке қолдау және әдістемелік консультациялар	Қиындықтарға тап болған қатысушылар үшін оқытушымен жеке кездесулер немесе онлайн-консультациялар ұйымдастырылады. Тыңдаушы қателерінің талдауын, жұмысты жақсарту бойынша ұсыныстарды және инклюзивті тәсілді іске асыруға қажетті құралдарды таңдауда қолдау алады.	Мәні: – дербестендірілген тәсіл; – курс мазмұны бойынша нақты сұрақтар қою мүмкіндігі.
4. Жобалық және әдістемелік жұмысты жетілдіру	Қорытынды баға әдістемелік жұмысты сәтсіз орындауға байланысты төмендеген жағдайда, қатысушы сарапшылардың ұсынымдарын ескере отырып жетілдірілген нұсқасын ұсынуға құқылы. Бағалауда тек нәтиже ғана емес, сонымен бірге өсу процесі де ескеріледі – тыңдаушының ескертпелерді талдап, өз тәсілдерін жетілдіре білу қабілеті.	Мәні: – қорытынды жұмыстың сапасын арттыру; – педагогикалық шешімдерді қайта қарау және жетілдіру дағдыларын дамыту.
5. Курс барысында қалыптастырушы бағалау	Қиындықтарды ерте анықтау және оқу траекториясын түзету үшін курсқа қалыптастырушы кері байланысы бар аралық тапсырмалар	Мәні: – қорытынды аттестация алдында мазасыздықты төмендету; – сенімділік пен

	енгізілген. Бұл оқу аяқталғанға дейін әлсіз тұстарды дер кезінде анықтауға және қосымша ресурстар ұсынуға мүмкіндік береді.	прогресті кезең-кезеңімен арттыру.
6. Модульдік қағида бойынша қайта тапсыру	6.Модульдік қағида бойынша қайта тапсыру Егер педагог белгілі бір тақырыпты немесе бірнеше тақырыпты (мысалы, цифрлық технологиялар немесе құжаттама модулі) меңгере алмаса, ол бүкіл курсты қайта өтпей-ақ тек сол бөліктерді қайта тапсыруға құқылы. Мұндай тәсіл бағалау процесін икемді әрі нысаналы етеді.	6.Модульдік қағида бойынша қайта тапсыру Егер педагог белгілі бір тақырыпты немесе бірнеше тақырыпты (мысалы, цифрлық технологиялар немесе құжаттама модулі) меңгере алмаса, ол бүкіл курсты қайта өтпей-ақ тек сол бөліктерді қайта тапсыруға құқылы. Мұндай тәсіл бағалау процесін икемді әрі нысаналы етеді.
7.6 Модульдік қағида бойынша қайта тапсыру Егер педагог белгілі бір тақырыпты немесе бірнеше тақырыпты (мысалы, цифрлық технологиялар немесе құжаттама модулі) меңгере алмаса, ол бүкіл курсты қайта өтпей-ақ тек сол бөліктерді қайта тапсыруға құқылы.	Тыңдаушы белгілі себептер бойынша курсты аяқтамаса немесе қорытынды аттестациядан өтпесе, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы № 95 бұйрығына сәйкес, оған бағдарламаның белгілі бір бөлігін оқығандығы туралы белгіленген үлгідегі анықтама беріледі және кейіннен курсты аяқтау құқығы сақталады.	

Мұндай тәсіл бағалау процесін икемді әрі нысаналы етеді.		
--	--	--

9. Курстан кейінгі қолдау

<p>Курстан кейінгі қолдау біліктілікті арттыру бағдарламасын іске асырудың ажырамас бөлігі болып табылады және педагогтердің тұрақты кәсіби өсуін, алынған білім мен дағдыларды тәжірибеге енгізуді, сондай-ақ білім беру ұйымында инклюзивті білім беруді жүзеге асыру барысында әдістемелік және ұйымдастырушылық мәселелерді шешуде қолдау көрсетуді қамтамасыз етуге бағытталған..</p>		
<p>Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты: Курс аяқталғаннан кейін алған құзыреттерін бекіту және тереңдету үшін педагогтерге әдістемелік, консультациялық және ақпараттық қолдау көрсету.</p>	<p>Курстан кейінгі қолдаудың форматы: Қолдау қашықтық форматта ұйымдастырылады, қажет болған жағдайда мерзімді офлайн немесе онлайн-консультация өткізу мүмкіндігімен. Қолдау курсты аяқтағаннан кейін 12 ай бойы жүзеге асырылады.</p>	
<p>Қолдау түрлері: Әдістемелік таратым материалдары (чек-листер, ЖББ үлгілері, ұсынымдар, кейстерді талдау); Онлайн-консультациялар және супервизиялар (тыңдаушылардың сұранысы бойынша жеке және топтық); Вебинарлар және онлайн мастер-кластар (тереңдетілген тақырыптар мен туындаған қиындықтар бойынша); Практика қауымдастығы / кәсіби чат (мессенджерде немесе онлайн-платформада) тәжірибе алмасу үшін; Цифрлық кітапханаға қолжетімділік (презентациялар, нормативтік құжаттар, ЕБҚ бар балаларды қолдау үлгілері);</p>	<p>Курстан кейінгі қолдаудың әдістері: Педагогикалық наставниктік (тәлімгерлік) әдіс (peer-support); Сұраныс бойынша сараптамалық қолдау әдісі (онлайн-консультациялар платформасы); Қиындықтарды талдау әдісі (жеке қолдау траекториясы); Жағдаяттарға жедел әрекет ету әдісі (мектепте туындайтын типтік кейстерге араласу); Цифрлық кейс-банк әдісі (тыңдаушы педагогтердің табысты практикасы базасын толықтыру).</p>	

Дағдыларды мониторингтеу (сауалнамалар, өзін-өзі онлайн-нысандар арқылы кері байланыс).	енгізуді бағалау, арқылы кері
---	-------------------------------------

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Заңдар мен нормативтік-құқықтық актілер:

1. БҰҰ Балалар құқықтары туралы конвенциясы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/B940001400>

2. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III, 15.04.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>

3. Қазақстан Республикасының «Педагог мәртебесі туралы» Заңы (2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI, 30.12.2024 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен № 148-VIII). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>

4. Қазақстан Республикасының «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету арқылы қолдау туралы» Заңы (2002 жылғы 11 шілдедегі № 343, 01.07.2023 жылғы өзгерістермен № 226-VII). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

5. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Заңы (2002 жылғы 8 тамыздағы № 345, 13.04.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>

6. Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заңы (2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z2100000056>

7. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы бұйрығы (2022 жылғы 3 тамыздағы № 348, 15.04.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен № 74). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>

8. Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы қаулысы (2023 жылғы 28 наурыздағы № 249, 25.04.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен № 271). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249>

9. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің педагогтар лауазымдарының типтік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы бұйрығы (2009 жылғы 13 шілдедегі № 338, 07.08.2023 жылғы өзгерістермен № 249). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>

10. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің білім беру ұйымдарының қызметі туралы үлгілік ережелерді бекіту туралы бұйрығы

(2022 жылғы 31 тамыздағы № 385, 31.03.2025 жылғы өзгерістермен № 59).
URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329>

11.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы бұйрығы (2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4, 28.06.2024 жылғы өзгерістермен № 165). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618>

12.Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрінің білім беру ұйымдары педагогтарының міндетті құжаттар тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы бұйрығы (2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130, 30.04.2025 жылғы өзгерістермен № 98). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317>

13.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің қызмет қағидаларын бекіту туралы бұйрығы (2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92). URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>

Негізгі әдебиеттер

Абдрахманова, Г. А. Жасөспірімдердің аутодеструктивті мінез-құлқының психологиялық-педагогикалық профилактикасы. – Алматы: Қазақ университеті, 2021.

Ахметова, С. К. Білім беру ортасындағы білім алушылардың психологиялық қауіпсіздігі. – Алматы: Білім, 2022.

Битянова, М. Р. Балалар мен жасөспірімдердегі дағдарыстық жағдайлар психологиясы. – Мәскеу: Генезис, 2020.

Дубровина, И. В. Білім беру психологиясының практикасы. – Мәскеу: Юрайт, 2021.

Жолдасова, А. Т. Білім беру ұйымдарында кәмелетке толмағандардың суицидтік мінез-құлқының профилактикасы. – Астана: Өрлеу, 2022.

Кулагина, И. Ю. Жас ерекшелік психологиясы: баланың туғаннан жасөспірімдік жасқа дейінгі дамуы. – Мәскеу: Академиялық жоба, 2020.

Малкина-Пых, И. Г. Дағдарыстық жағдайлардағы психологиялық көмек. – Мәскеу: Эксмо, 2021.

Мухина, В. С. Жас ерекшелік психологиясы: даму феноменологиясы. – Мәскеу: Академия, 2020.

Смагулова, Ж. Б. Тәуекел тобындағы жасөспірімдерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу. – Алматы: Эверо, 2021.

Хухлаева, О. В. Жасөспірім психологиясы: оқу құралы. – Мәскеу: Юрайт, 2022.

Қосымша әдебиеттер

Алимбаева, Н. Ж. Білім беру ұйымындағы білім алушылардың эмоциялық әл-ауқаты. – Алматы: Рауан, 2022.

Божович, Л. И. Тұлға және оның балалық шақта қалыптасуы. – Мәскеу: Питер, 2020.

Гиппенрейтер, Ю. Б. Балаңызбен қалай қарым-қатынас жасау керек? – Мәскеу: АСТ, 2021.

Крайг, Г. Даму психологиясы. – Санкт-Петербург: Питер, 2020.

Реан, А. А. Кәмелетке толмағандардың девиантты мінез-құлқы психологиясы. – Мәскеу: Юрайт, 2021.

Шетелдік дереккөздер

Joiner, T. Неліктен адамдар суицид жасайды. – Кембридж: Harvard University Press, 2021.

Linehan, M. Шекаралық тұлғалық бұзылысты когнитивті-мінез-құлықтық емдеу. – Нью-Йорк: Guilford Press, 2020.

Miller, D. B. Балалар мен жасөспірімдердің суицидтік мінез-құлқы: мектептегі профилактика, бағалау және араласу. – Нью-Йорк: Guilford Press, 2021.

World Health Organization. 2019 жылғы әлемдегі суицид: жаһандық денсаулық сақтау бағалаулары. – Женева: WHO Press, 2021.

Жастар арасындағы суицидтің профилактикасы бағдарламалары: дәлелдер мен практика. – Лондон: Routledge, 2022.